

Sygn. akt IV U 91/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania G. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 18 grudnia 2013 roku nr (...)

w sprawie G. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu G. R. emeryturę od dnia 10 grudnia 2013 roku.

Sygn. akt IVU 91/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 maja 2014 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 18 grudnia 2013 r. odmówił G. R. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm), ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał jako pracy w warunkach szczególnych okresów: od 01.08.1971 r. do 23.04.1973 r., od 02.05.1975 r. do 25.05.1982 r., od 19.09.1983 r. do 17.06.1989 r. i od 02.09.1991 r. do 30.04.1992 r., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 06.07.1994 r. sporządzonym przez (...) S.A. nie określono charakteru pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji zarządzeń resortowych.

G. R. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ w okresach zatrudnienia w (...) S.A. w R. przez cały czas pracował w warunkach szczególnych i w związku z tym posiada 15-lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

G. R. urodzony w dniu (...)r. ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym w wymiarze 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 10.12.2013 r. odwołujący się wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek z dnia 10.12.2013 r. –k. 62 ar czIII).

Odwołujący w okresie od 01.08.1971 r. do 30.06.1993 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A. w R. na stanowisku monter izolacji termicznej, blacharz. Przez pierwsze 2 tygodnie u tego pracodawcy pracował jako robotnik , a potem przez pozostały okres jako izolator tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy okładał rurociągi azbestem albo watą w głębokich wykopach do ok. 8 metrów oraz na wysokości do 30 metrów na budowach w różnych częściach kraju np. w K. na budowie huty i później koksowni, Ł., D. i w M. oraz na budowie eksportowej gdzie również stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku izolator w okresie: od 18.06.1989 r. do 20.12.1989 r. najpierw czyścił rury z rdzy, później malował farbą podkładową, następnie kładł na to watę szklaną, owijał to siatka metalową i całość zabezpieczał cementem mieszanym z azbestem. Pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 06.07.1994 r. wskazał, że odwołujący w trakcie zatrudnienia wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace montera izolacji termicznej na stanowisku izolator od 01.08.1971 r. do 23.04.1973 r., od 02.05.1975 r. do 25.05.1982 r., od 19.09.1983 r. do 17.06.1989 r. i od 02.09.1991 r. do 30.04.1992 r. Odbывał zasadniczą służbę wojskową od 25.04.1973 r. do 08.04.1975 r.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 17.06.1993 r. –k. 4 ar czI,

świadectwo pracy w szczeg. warunkach z dnia 06.07.1994 r. –k. 5 ar czI,

akta osobowe,

zeznania świadka M. L.–k. 16 as,

zeznania świadka S. G. –k. 16v as,

zeznania odwołującego –k. 16-17 as/.

Sąd zaakceptował w całości zeznania świadków współpracowników odwołującego w poszczególnych okresach tj. M. L. i S. G. potwierdzające, że G. R. wykonywał w sposób ciągły i stale pracę w szczególnych warunkach w wymiarze pełnego etatu w (...) S.A. w R. na stanowisku izolator tak w trakcie zatrudnienia w kraju jak i w okresach, kiedy pracował na budowie eksportowej. Depozycje odwołującego i świadków w tym zakresie były spójne, konkretne i wzajemnie się uzupełniały. W szczególności świadkowie jednoznacznie stwierdzili, że odwołujący stale i pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy izolacji rurociągów na wysokości lub w głębokich wykopach. Sąd nie doszukał się w zeznaniach tych świadków okoliczności, które mogłyby podważyć ich walor dowodowy.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków - współpracowników odwołującego w poszczególnych okresach, że praca świadczona była w warunkach szkodliwych, a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego. Wszystkie słuchane w sprawie osoby potwierdzały, że odwołujący pracował tylko przy izolacji rurociągów.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem

jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy G. R. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy G. R. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...) S.A. w R. skoro organ rentowy kwestionuje świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadków i zeznania odwołującego słuchanego w charakterze strony.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym

stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawdnianie wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie organ rentowy kwestionował świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony w (...) S.A. w R. tylko początkowo przez okres ok. 2 tygodni był zatrudniony na stanowisku robotnik, a później przez cały okres zatrudnienia na stanowisku izolator tj. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy: roboty wodno-kanalizacyjne oraz budowy rurociągów w głębokich wykopach minimum 2 metry w głąb albo na wysokości do 30 metrów na budowach w różnych częściach kraju np. w K., D., M. oraz na budowie eksportowej. Pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 06.07.1994 r. wskazał, że odwołujący w trakcie zatrudnienia wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy: prace monterów izolacji termicznej na stanowisku izolator w okresach: od 01.08.1971 r. do 23.04.1973 r., od 02.05.1975 r. do 25.05.1982 r., od 19.09.1983 r. do 17.06.1989 r. i od 02.09.1991 r. do 30.04.1992 r. Sąd uznał w oparciu o wszechstronnie rozważony materiał dowody i ustalony stan faktyczny, że odwołujący od początku zatrudnienia - za wyjątkiem początkowych 2 tygodni, u tego pracodawcy pracował na stanowisku izolator tak w kraju jak i na budowie eksportowej. Skoro mimo nazwie stanowiska blacharz pracował w rzeczywistości jako izolator to praca na tym stanowisku została zaliczona zgodnie z wykazem A dział V pkt. 1 i z wykazem A dział IV poz. 38 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Już nawet po uwzględnieniu okresów wskazanych w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych wymienionych w świadectwie z dnia 06.07.1994 r. odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). G. R. osiągnął wiek 60 lat (...r.), posiada wymagany okres zatrudnienia (25 letni okres składkowy, nieskładkowy i uzupełniający), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uwzględnieniu spornych okresów pracy w warunkach szczególnych tj. od 01.08.1971 r. do 23.04.1973 r., od 02.05.1975 r. do 25.05.1982 r., od 19.09.1983 r. do 17.06.1989 r. i od 02.09.1991 r. do 30.04.1992 r., kiedy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako izolator - wbrew nazwie stanowiska blacharz - legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Dlatego też mając na uwadze powyższe rozważania Sąd

działając na mocy wskazanych wyżej przepisów prawa zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał odwołującemu M. R. prawo do emerytury od dnia 10.12.2013 r., to jest od miesiąca, w którym zgłosił wniosek o emeryturę wraz z dokumentacją poświadczającą przebycie okresu uzupełniającego. Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c. w sentencji wyroku.